

KONFERENCIJA VODA – NAJVAŽNIJI RESURS BUDUĆNOSTI

Najavljena reforma vodno-komunalnog sektora

PRIPREMILA
Anđela Bogdan

Najavljen je zakon o vodama i vodnim uslugama te reforma sektora, odnosno okrupnjavanje vodno-komunalnih tvrtki čiji bi broj trebao bit znatno manji

Konferencija Voda – najvažniji resurs budućnosti održana je 2. srpnja 2018. u Zagrebu u organizaciji časopisa *Komunal*. Konferenciju je otvorio dr. sc. Mario Šiljeg, državni tajnik u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, koji je istaknuo to da su unatoč izazovima u tijeku brojne i intenzivne aktivnosti. Kao dio reforme komunalnog sektora izrađuje se nacrt zakona o vodama i vodnim uslugama. Državni tajnik najavio je i reformu sektora, odnosno okrupnjavanje vodno-komunalnih tvrtki. Prema prijedlogu, umjesto dosadašnjih gotovo 200 ispo-

ručitelja vodnih usluga bilo bi ih 35 – 40. Time bi se tvrtke kadrovski osposobile za učinkovitije povlačenje sredstava jer je dosadašnja potkapacitiranost znatno usporavala provedbu.

Šiljeg je zaključio to da se do kraja ove godine planira alocirati do 116 posto sredstava, no slijede sekundarni ugovori te treba uložiti dodatne napore kako bi radovi počeli već ove godine. Dodao je to kako izvrstan odaziv tvrtki okupljenih oko glavne partnerske organizacije HGVIK-a (Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije), ali i mjerodavnih poli-

tičara i donositelja odluka, saborskih zastupnika i sveučilišnih profesora, pokazuje to kako je gospodarenje vodama neiscrpana tema za rasprave, razmjene mišljenja i iskustava. Pet godina otkako je Hrvatska članica EU-a ističu se teme poput EU-ovih fondova i infrastrukturnih projekata, gdje su se u prvim godinama događali propusti, odgode i kašnjenja u izvođenju radova. Stečena iskustva mogu biti dragocjena onim komunalnim tvrtkama koje tek pokreću projekte kako bi se mogućnosti za pogreške i penalizacije svele na najmanju moguću mjeru. Konferencija je održana baš polovinom 2018. koja je najavljena kao "godina velikih radova" za vodno-komunalni sektor.

Osim o nezaobilaznim EU-ovim projektima govorilo se o zbrinjavanju ko-

Detalj s konferencije, snimljen tijekom stručne rasprave

munalnog mulja, reformi vodnoga gospodarstva odnosno okrupnjavanju vodnih tvrtki, procedurama javne nabave, cjeloživotnome učenju, izgradnji kapaciteta u regiji, modernim tehnološkim rješenjima u gospodarenju vodama tvrtke *Tehnix*, posebnim tehnologijama u odvodnji tvrtke *Hauraton* i primjeni enzima u tretmanu otpadnih voda po uzoru na tvrtku *Actyzime Europe*. Predsjednik HGVIK-a i direktor *Vodovoda Osijek d.o.o.* Ivan Jukić istaknuo je to kako konferencija obrađuje zanimljive teme povezane s događanjima u sektoru, ali i nizom investicija koje tek slijede. Osvrnuvši se na suradnju s nadležnim ministarstvom i *Hrvatskim vodama* oko tzv. vodnih zakona u pripremi, Jukić je rekao to kako je stabilan i jasan zakonodavni okvir prioritet za buduće djelovanje komunalnih tvrtki. Predstavnicima isporučitelja vodnih usluga s MZOE-om i *Hrvatskim vodama* usuglasili su se oko toga da je smanjenje gubitaka u vodoopskrbi svakako jedan od prioriteta u sljedećemu razdoblju. Istaknut je problem raspodjele odgovornosti i ovlasti u provedbi projekata financiranih iz EU-ovih fondova između komunalnih tvrtki i nadležnih tijela. Pomoćnik ministrice regionalnog razvoja i fondova EU Dragan Jelić kazao je to kako Hrvatska na raspolaganju ima više od 1,05 milijardi eura iz europskih fondova za razdoblje od 2014. do 2023., što pokazuje da nam je pročišćavanje voda visoko na listi prioriteta. Istaknuo je i to kako se u budućnosti kroz projekt Zelena Europa očekuju i veća financijska sredstva. Međutim, do problema u provedbi dolazi zbog niza komplikacija, od

"rušenja" natječaja preko žalbi do odgođa, pa je u ovome trenutku isplaćeno tek šest posto sredstava. Jelić je dodao to da ove godine provedbu treba jako ubrzati jer sva sredstva koja su odobrena do 2023. moraju biti potrošena. U suprotnome će se dio novca morati vratiti u europski proračun.

Generalni direktor *Hrvatskih voda* mr. sc. Zoran Đuroković, komentirajući trenutnu situaciju u sektoru, izvijestio je okupljene kako je u tijeku raspisivanje natječaja u vrijednosti od nekoliko milijardi kuna. U ovome trenutku pokrenuti su projekti za 48 aglomeracija, više od 3000 km kanalizacijskih kolektora te oko 1200 km vodoopskrbnih cjevovoda. Đuroković je kazao i to da je na zbrinjavanju otpadnih voda još puno posla jer je u Hrvatskoj tek 50 posto stanovnika priključeno na odvodnju te se oko 35 posto otpadnih voda pročišćava i ispušta na primjeren način. Generalni direktor pozvao je na sinergiju i protočnu komunikaciju kako bi sektor iskoristio što više sredstava. Znatna ulaganja bit će potrebna i u segmentu smanjenja gubitaka zahvaćene vode, koji su sada veći nego prije dvije – tri godine i iznose 49 posto. Prvi put na raspolaganju je 100 milijuna kuna za smanjenje gubitaka, a od iduće godine sredstva će biti znatno veća.

Ključno predavanje održala je zastupnica u Europskome parlamentu mr. sc. Ivana Maletić koja je predstavila proračun EU-a za razdoblje 2021. – 2027. u sklopu kojeg će biti dostupna sredstva za vodno gospodarstvo. Zastupnica Maletić objasnila je kako će s 1.135 mlrd. eura proračun biti neznatno manji nego dosadašnji,

ali znatno promijenjene strukture. Indikativno je to da bi se sredstva za kohezijsku politiku trebala smanjiti za čak 10 posto, a Hrvatska bi u novoj financijskoj perspektivi imala šest posto manje sredstava. Postojećih 11 prioriteta zamijenit će pet novih, a sredstva za komunalni sektor alocirat će se u sklopu prioriteta 5) Europa bliža građanima.

Jasno je to da su vode i odvodnja prvo-klasno političko pitanje, što je pokazalo veliko zanimanje za panel-raspravu u kojoj su sudjelovali zastupnici u Hrvatskome saboru Tomislav Panenić, Branko Hrg i prof. dr. Slaven Dobrović. Zaključeno je to kako je okrupnjavanje racionalan potez. Na raspolaganju je ogroman novac i treba uložiti maksimalni napor da se iskoriste osigurana sredstva. Hrvatskim tvrtkama u postupku javne nabave treba osigurati ravnopravne mogućnosti za sudjelovanje u natječajima. Aktivan i stručan doprinos programu dali su Hrvatsko društvo za zaštitu voda na čelu s predsjednicom dr. sc. Marom Pavelić, dr. sc. Heike Burghard iz *TCC Danubiusa*, članica Uprave *Zagrebačkog holdinga* Daniela Franić, Mladen Iličković iz HRT-a, okolišni stručnjak dr. sc. Viktor Simončić, stručnjak za zaštitu na radu Krešimir Veble iz *Veble&Veble*, Irena Grčić iz Grada Karlovca te odvjetnik Vlatko Kregar. Projekte u tijeku predstavili su Mario Mihovilić (*Zagorski vodovod*), Dino Škopac (*Vodovod Labin*), Milan Laković (*Odvodnja Poreč*) i Damir Mrđen (*AVP Jadransko more*), a sudjelovali su i mnogobrojni predstavnici drugih isporučitelja vodnih usluga i jedinica lokalne samouprave.